

BARCELONETA PROA A LA MAR

Formació, ocupació i desenvolupament local

La Barceloneta pla comunitari

Grup motor: Agrupació de Comerciants i Industrials de la Barceloneta, AVV de la Barceloneta, AVV de l'Òstia, Banc del Temps de la Barceloneta, Consorci El Far, Fundació Desenvolupament Comunitari, IES Salvat Papasseit, IES Narcís Monturiol, La Fàbrica del Sol, La Salle Barceloneta, PIJ Ciutat Vella

Col·laboren: Associació Barceloneta Alerta, Aposta Sccl, AVBC Formació i Inserció, Barceloneta Cuina, Biblioteca Barceloneta - La Fraternitat, CAP de la Barceloneta, Càritas, Casa de la Barceloneta 1761, Centre Cívic Barceloneta, Escola d'Adults de la Barceloneta, Espai de Mar, Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, La Professional, TEB Barceloneta

1. DESCRIPCIÓ RESUMIDA DEL PROJECTE

Barceloneta Proa a la Mar és un projecte de formació, ocupació i desenvolupament local de la Barceloneta que té per objectiu dinamitzar el barri i la seva població, mitjançant l'articulació de respostes a les necessitats i oportunitats concretes de l'entorn. Té quatre grans objectius estratègics: la dinamització de l'economia local, la millora de l'èxit educatiu d'adolescents i joves, la millora de les oportunitats d'ocupació de les persones que es troben a l'atur, i l'enfortiment dels llaços i vincles comunitaris.

2. JUSTIFICACIÓ

Barceloneta proa a la mar neix al 2013 en el context de la Taula d'Ocupació i Economia Local de la Barceloneta, emmarcada dins el projecte comunitari 'Bon Veïnatge, Portes Obertes'. Entitats i serveis públics del barri es comencen a mobilitzar per tal de buscar solucions col·lectives a la situació d'atur actual (12,5% abril 2014), a l'elevat percentatge d'abandonament dels estudis obligatoris i/o de fracàs escolar, a l'empobriment de moltes famílies de la Barceloneta (amb una renda familiar bàsica del 69% al 2012) i a la cada vegada més evident pressió turística a què es troba sotmesa el barri.

És en aquest context que es comencen a plantejar accions per millorar la qualificació i la inserció de la població aturada del barri. En un primer moment, s'aposta per la intermediació laboral amb les empreses del territori, per la realització de cursos de formació (d'anglès i de confecció de veles) i per la programació d'alguns tallers professionalitzadors als instituts (sota el nom de projecte Apdicum). De seguida, però, es veu la necessitat d'ampliar aquesta proposta i de **vertebrar un projecte global** i de barri que abarqui la formació, l'ocupació i el desenvolupament local. Es pensa en un projecte a mitjà i llarg termini, que superi l'immediatesa, i que permeti traçar estratègies consensuades i avançar plegats cap a una mateixa direcció.

En aquest sentit, el projecte 'Bon Veïnatge, Portes Obertes' esdevé un marc de referència i una experiència d'èxit que permet constatar que, el treball conjunt entre els diversos agents del territori, i l'existència de xarxes de solidaritat veïnals, poden donar resposta a les necessitats i les problemàtiques concretes de la població local. Així doncs, *Barceloneta proa a la mar*, vol aprofitar els recursos, les oportunitats i el capital acumulat del territori (espais, infraestructures, maquinària, personal qualificat, coneixements,

experiència...), connectar-los i articular-los en una **proposta comunitària** que permeti remar cap a una mateixa direcció i, alhora, aprofitar el capital col·lectiu per superar les deficiències o dificultats individuals.

A més a més, en un moment en què s'estan produint (i encara es produiran) molts canvis al barri, *Barceloneta proa a la mar*, també vol ser una proposta que **definir un model territorial comú**, que compti amb el mar com un element articulador. Les aliances, el treball en xarxa amb els diferents agents del territori, i la voluntat d'elaborar un projecte comú també vol ser una garantia que tots aquests canvis no es facin d'esquena al barri, sinó amb el barri, i que plegats puguem aconseguir que el creixement econòmic del territori tingui un impacte social positiu per a la població. És, en definitiva, un projecte local i d'entorn.

En aquest sentit, considerem que aquesta proposta té dos factors clau que es poden considerar innovadors: (a) **la vertebració d'un projecte comunitari i col·lectiu**, que supera les individualitats i les particularitats de cada servei o dispositiu, que compta amb objectius i estratègies comunes, i que prioritza el bé comú; i (b) **l'elaboració d'una proposta d'entorn**, clarament territorialitzada i vinculada amb la realitat del barri de la Barceloneta.

3. LA PROPOSTA D'INTERVENCIÓ

Objectius estratègics, línies d'actuació i accions previstes

El projecte té quatre grans objectius estratègics: la dinamització de l'economia local, la millora de l'èxit educatiu d'adolescents i joves, la millora de les oportunitats d'ocupació de les persones que es troben a l'atur, i l'enfortiment dels llaços i vincles comunitaris. D'aquests quatre objectius, se'n deriven 11 línies d'actuació.

Objectius	Línies d'actuació
1. Dinamització de l'economia local	a. Impuls de sectors econòmics estratègics
	b. Dinamització del teixit comercial
	c. Suport a la creació d'empreses
	d. Foment de l'economia social i solidària
2. Millora de l'èxit educatiu dels adolescents i joves	e. Disseny d'una oferta formativa que doni resposta les noves necessitats i oportunitats de l'entorn
	f. Organització d'activitats orientades a la iniciació professional de l'alumnat amb baixa perspectiva d'èxit escolar
	g. Reforç de l'assessorament i l'orientació de l'alumnat de l'ESO i Batxillerat
	h. Incorporació del vincle amb el mar com un element transversal a les escoles
3. Millora de les oportunitats d'ocupació de les persones que es troben a l'atur	i. Generació d'espais d'orientació i acompanyament per a la recerca de feina
	j. Contacte directe amb les empreses de l'entorn
	k. Oferta formativa vinculada amb les necessitats i les oportunitats del territori
4. Enfortiment dels llaços i els vincles comunitaris.	

Objectiu 1: Dinamització de l'economia local

La dinamització de l'economia local té per objectiu identificar les necessitats i oportunitats del territori, en aquest cas del barri de la Barceloneta, elaborant i executant un pla d'acció estratègic que permeti dur a terme projectes i accions reals, on la finalitat d'aquests sigui millorar la situació dels seus habitants, tot participant activament en aquest procés estratègic de desenvolupament. Tanmateix, per a què això pugui esdevenir amb èxit, prèviament s'ha de portar a terme una anàlisi de l'entorn i una diagnosi interna que identifiqui tant els punts forts del territori com les seves debilitats i/o amenaces. D'aquesta manera es podran definir correctament tant els objectius estratègics, com els específics.

1.1 Impuls dels sectors econòmics estratègics

Els sectors econòmics estratègics que hem considerat que cal potenciar dins del barri són: (a) el sector nàutic, d'acord amb la vinculació amb el mar que tradicionalment sempre ha tingut la Barceloneta, (b) el sector turístic, perquè econòmicament és el sector que té més rellevància a la ciutat i, sobretot, perquè és un sector que ha entrat al barri i l'està transformant, i (c) la sostenibilitat, perquè estratègicament, i volgudament, ha de ser un sector transversal al desenvolupament econòmic local, que ha de permetre implementar un canvi de paradigma al barri.

a) El sector nàutic

Des de sempre, el mar ha estat un tret identitari, històric i cultural de la Barceloneta vinculat a la vida del barri i a la cultura productiva. La proposta és enfortir els vincles de la població de la Barceloneta amb el mar i la revalorització del seu potencial i les seves oportunitats, vinculades amb diversos sectors econòmics associats: el turisme, la reparació i refit d'embaracions, els esports aquàtics o els serveis de proximitat.

- ➔ Elaboració d'una prospecció del sector nàutic i de les necessitats i oportunitats a curt i mitjà termini.
- ➔ Coordinació amb altres agents del territori (Clúster Nàutic, Associació Catalana de Ports Esportius i Turístics i ports propers)
- ➔ Elaboració de convenis de col·laboració (amb l'Associació Catalana de Ports Esportius Turístics, el Port Olímpic, el Port Fòrum i el Port Vell)
- ➔ Creació d'una oferta formativa vinculada amb els nous jaciments d'ocupació

b) El turisme responsable

Des de ja fa uns anys, el barri de la Barceloneta rep una pressió turística adreçada a l'ús i accés de la platja. La "petjada turística" de la Barceloneta és prou notable, quedant molt focalitzada i descompensada amb les necessitats del territori i la seva gent. La Barceloneta vol apostar per un turisme responsable que respecti el seu entorn i que millori el benestar de la comunitat, involucrant les persones locals, i afavorint una comprensió mútua dels aspectes culturals, mediambientals i socials del barri.

- ➔ Desenvolupament d'una oferta d'itineraris i activitats vinculades amb la història, la cultura i el patrimoni del barri.
- ➔ Implicació amb projectes col·laboratius ja existents d'economia solidària (Mapa B+S) i consum responsable (Pam a Pam).
- ➔ Promoció dels esports nàutics sostenibles (vela, surf, windsurf...)

c) La sostenibilitat

La sostenibilitat es defineix com aquell sistema de vida que permet satisfer les necessitats actuals dels membres de la societat sense comprometre els recursos i el desenvolupament de les generacions futures. Així doncs, és fonamental incorporar aquest concepte en un pla de desenvolupament, ja que el model que en resulti serà capaç de perdurar en el temps. D'aquesta manera, la sostenibilitat ha d'esdevenir un element transversal que impregni totes les accions però que, a la vegada, tingui protagonisme propi en accions concretes de desenvolupament local.

- ➔ Apostar per l'economia verda com a nou model econòmic i com a font d'ocupació.
- ➔ Lluitar contra la petjada de carboni posant en valor la producció i el comerç de proximitat, la reparació i reutilització dels materials.
- ➔ Treballar per un estil de vida conscient i responsable que millorar el benestar de la ciutadania, individual i col·lectiva.

1.2 Dinamització del teixit comercial

La dinamització del teixit comercial la vinculem, d'una banda, a la promoció del comerç i la restauració de la Barceloneta, aprofundint en les estratègies necessàries que permetin i

aprofitin la coexistència de diverses tipologies de negocis i clients; i, de l'altra banda, al suport en la generació de noves oportunitats d'inserció laboral i autoocupació que afavoreixin, sobretot, la població local.

- Diagnosi de la situació del comerç al barri i de les necessitats i oportunitats d'inserció i autoocupació.
- Dinamització del comerç ja existent al territori
- Impuls de les noves oportunitats de negoci
- Participació en el programa Reempresa

1.3 Suport a la creació de noves empreses

Considerem que amb els canvis que es produiran a l'entorn del barri, ja sigui per les transformacions del port, com per les iniciatives que el propi programa generi, sorgiran noves oportunitats de negoci que els veïns i veïnes han de poder aprofitar. Per això considerem important donar suport als nous projectes d'autoocupació, siguin individuals o col·lectius.

- Assessorament i acompanyament en la creació de nous projectes d'autoocupació (individuals i col·lectius)
- Creació d'un viver d'empreses

1.4 Foment de l'economia social i solidària

El barri de la Barceloneta ha tingut, històricament, una vinculació molt important amb el moviment cooperativista. Aquesta història no massa llunyana pot permetre, ara, fer front al problema de l'atur i de l'empobriment d'una part considerable dels veïns. L'economia social i solidària pot ser un dels motors de la reactivació al barri si es generen les capacitats col·lectives suficients i s'estableixen els acords oportuns entre els recursos privats (de les entitats, de les persones, de les relacions de barri), els recursos públics (de l'administració local i altres) i els recursos d'empreses (mitjançant la responsabilitat social).

- Creació d'una clàusula social de territorialitat
- Gestió comunitària de recursos públics
- Manteniment de certs espais públics (bevent de l'experiència dels Régies Quartier francesos)

- Creació del Mercatot, un mercat social
- Implicació amb projectes col·laboratius ja existents d'economia solidària (Mapa B+S) i consum responsable (Pam a Pam).
- Promoció de la Barceloneta, Barri Cooperatiu

Objectiu 2: Millora de l'èxit educatiu d'adolescents i joves

Els diferents agents educatius del territori, en col·laboració amb les famílies i les administracions, tenen la responsabilitat de treballar per a l'èxit educatiu dels nostres infants i joves ajudant-los en el seu procés de creixement personal i intel·lectual. Un ensenyament de qualitat, adequat a les característiques i interessos de l'alumnat i del territori, ha de contribuir a reduir l'abandament escolar, a incrementar la incorporació de la població escolar d'ESO i batxillerat als ensenyaments professionals i de grau, i a la seva incorporació al món del treball.

Per aconseguir aquests objectius és fonamental l'actuació coherent dels centres de diferents nivells educatius i dels agents educatius vinculats a les entitats del territori. Aquests han de disposar dels recursos educatius propis, i de l'entorn, que garanteixin un aprenentatge comprensiu, dirigit a l'adquisició de les competències bàsiques, personals, socials i professionals.

En aquest context, és fonamental que els agents educatius i les administracions disposin d'ofertes educatives diverses, adaptades a les diferents característiques i interessos dels adolescents i joves, i a les característiques de les activitats econòmiques de l'entorn. Per aquest recorregut cal garantir que cada alumne ha rebut una adequada orientació en relació als diferents itineraris formatius i del treball.

En aquest sentit, i en el seu moment, la planificació i la oferta de la formació professional bàsica i de la formació professional inicial hauria de considerar aquesta realitat socioeconòmica del territori basada en un coneixement suficient de les característiques dels diferents sectors productius i de les seves tendències així com de les competències que es requereixen dels nostres joves a les diferents ocupacions.

2.1 Disseny d'una oferta formativa que doni resposta les noves necessitats i oportunitats de l'entorn

L'estudi de l'oferta formativa disponible, la detecció de dèficits i redundàncies, la

planificació de les necessitats detectades i la determinació d'una formació professional bàsica i de la formació professional inicial adequada a les necessitats és fonamental per l'èxit escolar i personal dels nostres adolescents i joves. Aquesta concreció ha de tenir com a referència les característiques dels diferents sectors productius, considerant les competències associades als diferents perfils professionals

- Valoració dels títols professionals de Formació Professional Bàsica més adients a les necessitats del territori i a les expectatives dels adolescents i joves
- Anàlisi de les possibilitats d'establir iniciatives de Formació Professional Dual relacionada amb l'oferta educativa en FP al barri i de les activitats econòmiques de l'entorn

2.2 Organització d'activitats orientades a la iniciació professional de l'alumnat amb baixa perspectiva d'èxit escolar

Aquesta fita està dirigida a garantir que l'alumnat amb dificultats per a la continuació dels estudis pugui accedir a programes formatius professionalitzadors ben connectats amb les activitats econòmiques del barri.

- Determinació de Programes de Formació i Inserció (PFI) de nivell 1 adequats a l'alumnat i al territori (abans PQPI)
- Creació de nous APDICUM amb una vessant professionalitzadora
- Ampliació de l'oferta de tallers del programa *Oficis a la Ciutat*
- Ampliació dels Tastets d'oficis

2.3 Reforç de l'assessorament i l'orientació de l'alumnat de l'ESO i Batxillerat

L'orientació acadèmica i professional de les escoles i instituts del barri corre a càrrec dels tutors i orientadors de cadascun dels centres. Per tal de poder-los facilitar la tasca i poder orientar els joves en les professions més vinculades a l'entorn, es proposa:

- Elaboració d'un catàleg de noves ocupacions i recursos de l'entorn
- Formació als tutors dels centres educatius en relació a la realitat del territori
- Coordinació amb altres iniciatives de l'entorn proper

2.4 Incorporació del vincle amb el mar com un element transversal a les escoles

El barri de la Barceloneta, situat tocant a mar, compta amb una gran tradició marinera,

sobretot pel que fa al món de la pesca. Tot i així, la relació que els seus veïns estableixen amb el mar i el sector nàutic és, avui en dia, bastant escassa. Sobretot si tenim en compte que pocs nois i noies han navegat, que hi ha poca tradició de pràctica d'esports nàutics i que pocs joves es plantegen un ofici vinculat amb el sector nàutic.

Recuperar aquest vincle amb el mar afavorirà el barri, no només perquè arrela el barri als seus orígens, sinó perquè recupera un coneixement que pot ser transformat en economia local, ja sigui pels llocs de treball en empreses ja existents, com per la creació de noves empreses relacionades amb el sector.

És per aquest motiu que, des del projecte Barceloneta Proa a la Mar, apostem fortament perquè el mar sigui un eix transversal en l'educació dels infants i joves del barri i, per tant, perquè s'integri en el currículum escolar.

- ➔ Facilitació de programes educatius i activitats vinculats amb el mar
- ➔ Formació al professorat dels centres educatius

Objectiu 3: Millora de les oportunitats d'ocupació de les persones que es troben a l'atur

3.1 Generació d'espais d'orientació i acompanyament per a la recerca de feina

La taxa d'atur a la Barceloneta (com hem dit, el 12,5% a l'abril del 2014) és la més alta de tot Ciutat Vella, per sobre de la mitjana de Barcelona. Tot i això, no existeixen entitats ni dispositius al territori dedicats a la orientació i a la inserció laboral. És per aquest motiu que considerem imprescindible generar espais i iniciatives, individuals i col·lectives, que acompanyin les persones en els propis processos de recerca de feina i de millora de competències.

- ➔ Creació d'un Punt d'Informació i Orientació Laboral a la Barceloneta
- ➔ Impuls a la creació d'una Llançadora d'Ocupació
- ➔ Coordinació amb altres agents i iniciatives del territori

3.2 Contacte directe amb les empreses de l'entorn

Per tal de millorar les oportunitats de formació i inserció de les persones en situació d'atur, ens plantegem tenir un contacte fluid amb les empreses de l'entorn, per poder conèixer

les necessitats i les oportunitats de contractació i poder establir, també, convenis o fórmules de col·laboració.

- Prospecció i intermediació laboral amb les empreses de l'entorn
- Impuls d'una xarxa d'empreses socialment responsables

3.3 Oferta formativa vinculada amb les necessitats i les oportunitats del territori

L'activitat econòmica actual del barri de la Barceloneta està vinculada, majoritàriament, al sector de la restauració i del port de Barcelona. Tot i això, l'oferta formativa existent no té una relació directa ni amb l'entorn ni amb el mar. És per aquest motiu que es proposa adaptar aquesta oferta i adequar-la més a les necessitats del territori.

- Cursos professionalitzadors
- Cursos de competències transversals

Objectiu 4: Enfortiment dels llaços i els vincles comunitaris

Es tracta de promocionar el treball conjunt entre tots els agents i recursos del territori (administracions, empreses, comerciants, serveis, entitats, associacions i veïns), així com la voluntat per definir col·lectivament estratègies i objectius de treball comuns.

- Elaboració d'unes jornades per avançar cap a la definició del model territorial de la Barceloneta
- Signatura d'un Pacte Local per a l'Ocupació i el Desenvolupament Local de la Barceloneta
- Consolidació de la xarxa comunitària i d'espais de coordinació i de gestió del projecte.

Calendari general

	Curs 2013-2014	Curs 2014-2015	A partir 2015
a. Impuls sector nàutic			
aa. Impuls turisme responsable			
aaa. Impuls sector de la sostenibilitat			
b. Dinamització teixit comercial			
c. Suport a la creació de noves empreses			
d. Foment de l'economia social			
e. Disseny oferta formativa alumnat			
f. Activitats d'iniciació professional			
g. Reforç de l'assessorament i l'orientació			
h. Incorporació del mar a les escoles			
i. Espais d'orientació i acompanyament			
j. Contacte amb les empreses de l'entorn			
k. Disseny oferta formativa aturats			
l. Enfortiment llaços i vincles comunitaris			

4. PRIMERES ACTUACIONS

Al llarg del curs 2013-2014 s'han efectuat ja les primeres actuacions:

- **Acompanyament a la recerca de feina i intermediació laboral** que han permès, en els últims quatre mesos, inserir 147 persones del barri. S'ha fet un acompanyament molt personalitzat, a més a més de sessions grupals i tallers, i s'ha treballat conjuntament amb els altres agents del territori, fent especial èmfasi amb les empreses.
- **Estudi sobre el teixit comercial de la Barceloneta** que ha permès fer una aproximació a les necessitats i oportunitats del territori a través de les visions i percepcions dels propis comerciants i que ara, resultats en mà, ha de permetre dissenyar accions adequades per a la dinamització del teixit comercial del barri, incidint especialment en les oportunitats d'ocupació, formació i promoció local de la Barceloneta.
- Programa '**Fem Ocupació per a Joves**' (subvencionat pel SOC) que ha permès aconseguir contractes de 6 mesos per a 11 joves i, a més a més, contractar 3 joves més fora del programa arran de les accions realitzades.
- **Pla d'acció per al foment de la cultura del mar a la Barceloneta**, que ha de permetre millorar el vincle amb el mar dels infants i joves del barri a través d'un catàleg d'activitats per als centres educatius del territori.

De cara al curs 2014-2015 es preveuen tirar endavant les actuacions següents:

- **Punt d'Informació i Orientació Laboral** a la Barceloneta per tal de facilitar l'acompanyament i la inserció de persones en recerca de feina. L'espai, en aquesta primera fase, ha de servir per centralitzar i visualitzar tota la informació i recursos disponibles (ofertes de feina, oferta formativa, eines per a l'autoocupació, ajuts i prestacions...); per atendre de forma personalitzada les persones que acudeixin al servei, per tal d'informar-les i assessorar-les; per orientar i facilitar eines i recursos per a la recerca de feina; per organitzar accions formatives d'acord amb els perfils atesos; per treballar conjuntament amb altres agents i iniciatives del territori; per gestionar i dinamitzar una borsa de treball de persones del barri; i per fer prospecció i intermediació laboral amb les empreses de l'entorn.
- **Cursos professionalitzadors i de competències transversals** enfocats a les necessitats del mercat laboral. Es proposaran cursos d'anglès, d'informàtica i de qualificació professional (com manipulació d'aliments o cambrera de pisos).
- **Jornada Participativa** per tal de donar a conèixer el projecte als veïns i veïnes del barri, així com recollir noves aportacions i propostes.
- **Taula de les Empreses de la Barceloneta i signatura d'acords de col·laboració** per tal d'implicar les empreses amb el projecte.

- **Signatura del Pacte per a l'Ocupació i el Desenvolupament Local de la Barceloneta** per materialitzar el compromís d'associacions, entitats, serveis, empreses i administracions cap a uns objectius, unes línies d'actuació i un model de territori comú. Creiem que necessitem aquesta visió estratègica compartida del territori per poder desenvolupar projectes i accions construïdes a partir dels consens, tenint en compte la voluntat futura de tots els actors implicats.
- **Prospeccions de les necessitats i oportunitats del territori.** Una de les actuacions que es considera prioritària és la de conèixer les necessitats específiques de les empreses de l'entorn i dels sectors econòmics estratègics per tal de poder repensar, i si cal modificar, la formació professionalitzadora.
- **Promoció del vincle amb el mar als centres educatius,** a través de la implementació del Pla d'acció per al foment de la cultura del mar a la Barceloneta, així com del foment dels esports nàutics.

Cronograma

	Set	Oct	Nov	Des	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai	Jun	+
Punt Informació Orientació Laboral											
Cursos competències transversals											
Jornada Participativa											
Convenis i acords de col·laboració											
Signatura Pacte Local											
Prospeccions territori											
Promoció vincle amb el mar											

Pressupost curs 2014-2015 (de setembre a juliol)

ACTUACIONS	PRESSUPOST
Punt Informació Orientació Laboral	50.000€
Cursos competències transversals	15.000,00 €
Jornada Participativa	2.500,00 €
Convenis i acords de col·laboració	2.500,00 €
Prospeccions territori	13.000,00 €
Promoció vincle amb el mar	7.000,00 €
Coordinació i dinamització	10.000,00 €
TOTAL	100.000€